

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. rugpjūčio 28 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė), Gedimino Sagačio ir Jūratės Varanuskaitės, susipažinusi su 2023 m. rugpjūčio 18 d. paduotu **ieškovės mažosios bendrijos „Krabas“** kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. birželio 6 d. nutarties peržiūrėjimo

n u s t a t ė :

Kasaciniu skundu ieškovė prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. birželio 6 d. nutartį ir Vilniaus miesto apylinkės teismo 2023 m. kovo 14 d. sprendimą bei priimti naują sprendimą – ieškinį patenkinti.

Ieškovės kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą, ir argumentuotai pagrįsti, kad šis teisės pažeidimas turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą bylose, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, ir argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovė kasaciniame skunde nurodė šiuos argumentus: 1) teismai netinkamai taikė sutarties aiškinimą reglamentuojančias teisės normas (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.193–6.195 straipsniai). Tarpininkavimo paslaugų sutartis savo prigimtimi yra rezultato, sėkmės sutartis. Faktiškai suteiktų paslaugų apimtis neturi esminės reikšmės tarpininko teisei gauti atlyginimą už paslaugas. Toks atlyginimas privalo būti sumokėtas tarpininkui pasiekus sulygtą rezultatą. Sutarties sąlygos yra aiškios ir nesuponuoja teismų padarytos išvados, kad ieškovei atlyginimas už paslaugas mokamas išimtinai tik tuo atveju, kai objektas pardudodamas už skelbime nurodytą kainą; 2) teismai pažeidė CK 6.720 straipsnio 4 dalį, 6.63 straipsnio 1 dalies 6 punktą, 4 dalį. Priešingai, nei vertinto bylą nagrinėję teismai, objektyviai nebebuvo įmanoma vykdyti ieškovės papildomų sutartinių prievolių dėl atsakovo veiksmų – būtent atsakovas pažeidė sutartimi prisiimtą prievolę, todėl atsakovui neišnyksta prievolė sumokėti ieškovei sėkmingai suteiktos paslaugos kainą. Teismų išvados apie objekto pardavimo kainą, susitarimus dėl jos keitimo ir galutinę objekto pardavimo kainą nėra reikšmingos, nes atsakovas objekto kainą tiesiogiai derino su ieškovės surastu pirkėju ir tai nuo ieškovės slėpė. Atsakovui jo paties suderėta su ieškovės surastu pirkėju objekto kainą tiko, todėl objektą atsakovas pardavė ieškovės surastam pirkėjui; 3) teismai nukrypo nuo kasacinio teismo suformuotos teisės taikymo praktikos. Kliento su tarpininko surastu pirkėju savarankiškas buto pirkimo–pardavimo sutarties sudarymas yra tarpininkavimo sutarties įvykdymas su iš to kylančia pasekme – prievole mokėti už paslaugą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-99/2009). Kasacinis teismas nagrinėtoje byloje (2018 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-17-701/2018) sprendė, kad, galiojant tarpininkavimo paslaugų sutarčiai, pardavus turtą pirkėjui, kurį surado ieškovė (tarpininkas), atsakovui atsirado pareiga mokėti už suteiktas paslaugas sutartyje nustatytą atlyginimą, o aplinkybė, kad tarpininkavimo paslaugų sutarčiai tęsiantis pirkėjas, persigalvojęs dėl sandorio sąlygų, kreipėsi tiesiai į atsakovą, nors šis nepranešė ieškovei apie atsinaujinusias derybas su jos surastu asmeniu, nepaneigia fakto, kad ieškovė, veikdama per pardavinį atstovę, tinkamai įvykdė savo tarpininkavimo pareigas, nes be pardavinio atstovės pastangų šis pirkėjas su atsakovu nebūtų susisiekęs ir pradėjęs pirminių derybų, lėmusių vėlesnį, po kelių mėnesių įvykusį antrąjį kontaktą, pasibaigusį sutarties sudarymui; 4) teismas pažeidė bylos nagrinėjimo ribas, o tai lėmė netikėtą sprendimą, siurprizinius jo motyvus ir argumentus, kurie pažeidė ieškovės teisę į sąžiningą rungtyniškumą procese. Ieškinyt atmetas ne dėl to, kad nepasitvirtino ieškinio pagrindu nurodytos aplinkybės (objekto pirkėjas yra surastas ieškovės) ir pasitvirtino atsakovo atsikirtimų pagrindu nurodytos aplinkybės, o visiškai kitais argumentais, kurių nei viena šalis nenurodė nei savo procesiniuose dokumentuose, nei bylą nagrinėjant iš esmės.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamo teismo procesinio sprendimo motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, vertina, kad kasaciniame skunde nekeliami teisės klausimai, atitinkančių CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentai nepagrindžia, kad teismai netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui (CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktas). Kasacinio skundo argumentai taip pat nepagrindžia nukrypimo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimo.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio ir 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Nepriėmus kasacinio skundo, grąžintinas už jį sumokėtas žyminis mokestis (CPK 350 straipsnio 4 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti ieškovei mažajai bendrijai „Krabas“ (j. a. k. 304989041) 446 (keturis šimtus keturiasdešimt šešis) Eur žyminio mokesčio, sumokėto 2023 m. rugpjūčio 11 d. akcinės bendrovės SEB bankas, mokėjimo nurodymu Nr. 178.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Sigita Rudėnaitė

Gediminas Sagatys

Jūratė Varanauskaitė